

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A DROGOVÉ ZÁVISLOSTI

Úřad vlády České republiky
Nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1 – Malá Strana
tel.: +420 296 153 222
fax: +420 296 153 264

Zápis

ze setkání pracovní skupiny

Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti

„Úmrtí spojená s užíváním drog“

Úřad vlády ČR, Vladislavova 4, Praha 1

22. 11. 2010

Přítomni:

Doc. Ing. Marie Balíková, CSc. (I. LF UK)
Ing. Hana Vaněrková (SSLST ČLS JEP)
RNDr. Kateřina Zedníková (LF UP)
Doc. MUDr. Přemysl Klír, CSc. (SSLST ČLS JEP)
MUDr. Viktor Mravčík (NMS)
Ing. Blanka Nechanská (ÚZIS)
Doc. MUDr. František Vorel, CSc. (vědecký sekretář SSLST ČLS JEP)
Mgr. Magdaléna Poppová (ČSÚ Praha)
Mgr. Jarmila Vedralová (MZ ČR)

Omluveni:

MUDr. Stanislava Pánová (MZ ČR)
pplk. Ing. Petr Kočí (NPDC PČR)
MUDr. Tomáš Zábranský, Ph.D. (Centrum adiktologie 1. LF UK)
Ing. Jaroslav Zikmund (FN Bulovka)

Avizovaný program:

1. Drogová úmrtí v r. 2009 ze speciálního registru (na odd. soudního lékařství) a obecného registru mortality v ČR (Mravčík)
2. Stav a novinky ve speciálním registru a v obecném registru (Vorel, Poppová, Nechanská)
3. Informace z výročního setkání expertů pro DRDs v Lisabonu v r. 2010 (Zábranský)
4. Studie mortality (follow-up) klientů zařízení drogových služeb v Praze v 90. letech „FUP1990s“ (Zábranský)
5. Diskuze o nálezech OPL v tělech zemřelých při dopravních nehodách v souvislosti s vyjádřením Policie ČR:
http://www.lidovky.cz/policie-se-snazi-usporit-na-pitvach-d6x-/ln_noviny.asp?c=A101105_000017_ln_noviny_sko&klic=239758&mes=101105_0
6. Různé

Vzhledem k nepřítomnosti Dr. Zábranského byly body 3 a 4 přesunuty na další jednání skupiny.

Doc. Klír informoval, že novým předsedou SSLST byl zvolen prof. MUDr. Miroslav Hirt, CSc., vedoucí Ústavu soudního lékařství Fakultní nemocnice U Svaté Anny a Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně a nahradil tak ve funkci doc. Klíra. Doc. Vorel byl zvolen vědeckým sekretářem SSLST. Na nejbližším výboru SSLST bude projednána účast zástupců SSLST ve skupině.

1 Drogová úmrtí v r. 2009

Dr. Mravčík prezentoval data uvedená ve VZ za r. 2009 o přímých (selekce D standardu EMCDDA) i nepřímých drogových úmrtích ze speciálního registru pitev provedených na soudnělékařských odděleních. Dále prezentoval výsledky extrakce z obecného registru úmrtí (Informačního systému Zemřelí ČSÚ) podle selekce B a alternativní selekce. Součástí prezentace bylo také srovnání trendových dat přímých drogových úmrtí z obou registrů. Dále byla prezentovány výsledky nálezů alkoholu a dalších OPL v tělech zemřelých účastníků dopravních nehod pitvaných na odd. soudních lékařství v r. 2009 a trendová data.

Mravčík informoval, že ze dvou „ordinariátů“, které byly kontaktovány za účelem agregovaného hlášení (Praha Bohnice/Mělník, Jablonec nad Nisou), nebyl za r. 2009 hlášen žádný případ drogového úmrtí.

Proběhla diskuze, která plynule přešla k bodu 2 programu. Týkala se zejména srovnatelnosti dat z obou registrů, možných důvodů přetrvávajícího podhlášení standardní selekce B v obecném registru mortality. Byly diskutovány rozdíly v kódování příčin smrti a dalších diagnóz v listu o prohlídce mrtvého (LPM) na jednotlivých soudnělékařských pracovištích. Dle ÚZIS systém změnových hlášení, která mají přispět k vyšší hlášenosti drogových úmrtí v obecném registru, v zásadě nefunguje a jejich počet zasílaný ze soudnělékařských oddělení pracovištím ÚZIS je minimální.

Bylo dohodnuto, že NMS ve spolupráci s ÚZIS připraví analýzu chybějících záznamů v registrech, resp. porovnání jednotlivých případů drogových úmrtí extrahovaných ze speciálního a obecného registru (v termínu do konce března 2011).

Dále proběhla diskuze k zavedení speciálního registru jako oficiálního zdravotnického registru ze zákona. V současnosti probíhá připomínkování zákona o zdravotních službách, jehož součástí jsou zdravotní registry.

Informace po jednání: SSLST ve spolupráci s NMS zpracují podklady pro ÚZIS, který v současnosti návrh zákona o zdravotních službách připomínkuje v souvislosti s registry ve smyslu zavedení speciálního registru pitev na soudnělékařských odděleních jako jednoho ze zdravotních registrů.

2 Aktuální stav speciálního a obecného registru

FN Bulovka a FN Ostrava mají databázi pitev a toxikologických vyšetření vedenu v rámci NIS. Existuje problém se strukturou a formátem dat extrahovaných z těchto NIS. Některá oddělení používají databázi „Soudní“ jako data management systém pracoviště, ostatní vkládají data do této databáze (jednorázově) pro účely speciálního registru.

Byl zmíněn potenciální problém s úhradou toxikologického vyšetření z veřejného zdravotního pojištění (od r. 2010 je výkon zdravotní pitvy hrazen z veřejného zdravotního

pojištění, a to na vyjmenovaných odděleních soudního lékařství, jejichž seznam poskytla SSLST). VZP však v rozporu se stanoviskem MZ odmítá úhradu toxikologických vyšetření materiálu z pitev s tím, že tato vyšetření jsou součástí úhrady za provedenou pitvu. Potenciálně tak vzniká problém s úhradou toxikologických vyšetření a poklesem počtu těchto vyšetření důležitých zejména pro statistiky tzv. nepřímých drogových úmrtí.

ČSÚ zavádí od r. 2011 automatizovaný algoritmus na určení příčin smrti z kombinace diagnóz na LPM. Tento systém bude vyhodnocen, data budou zatím dostupná pouze se 2 diagnózami – bezprostřední příčina smrti a u vnějších příčin mechanismus úmrtí. Na základě zpřesnění syntaxe pro extrakci drogových úmrtí z Informačního systému Zemřelí bylo také zpřesněno kódování příčin smrti, aby v případě mechanismu úmrtí intoxikace byl také vždy uveden kód pro substanci.

ÚZIS aktualizuje list o prohlídce mrtvého (LPM) jako součást projednávání vyhlášky k zákonu o zdravotních službách. Kromě změn v zasílání (propisů) LPM mezi/do různých institucí (matriky, ČSÚ, zdravotnická zařízení, pohřební služba) a časového horizontu prohlášení, který umožní zohlednění toxikologických vyšetření při hlášení konečné dg. úmrtí, došlo k doplnění LPM o řadu údajů včetně údaje o vlivu OPL na úmrtí.

SSLST zašle ÚZIS podněty na aktualizaci ročního výkazu pro pracoviště soudního lékařství (A055), neboť v současnosti probíhá proces aktualizace a změn formulářů pro výkazy ÚZIS.

3 Diskuze o nálezech OPL v tělech zemřelých při dopravních nehodách v souvislosti s vyjádřením Policie ČR

Byla diskutována otázka nesrovnalosti mezi údaji o zemřelých účastnících dopravních silničních nehod s nálezem OPL v jejich těle pitvaných na soudnělékařských odděleních a publikovaných ve VZ za r. 2009 a údaji zveřejňovanými Ředitelstvím služby dopravní policie.

K tomuto problému se vyjadřoval v Lidových novinách dne 5. 11. 2010 v článku "Policie se snaží uspořít na pitvách" i ředitel služby dopravní policie plk. Ing. Leoš Tržil¹ údajně v tom smyslu, že poukazování na nesrovnalosti obou statistik je snahou soudních lékařů dostat na pitevní stoly více případů.

Členové SSLST vyjádřili nad podobnými výroky znepokojení s tím, že podobná tvrzení mohou potenciálně zhoršit spolupráci soudnělékařských pracovišť s NMS na sběru dat o drogových úmrtích.

Aby došlo ke zlepšení spolupráce a komunikace v tomto směru v budoucnu, přítomní navrhli, aby se zástupce Ředitelství služby dopravní policie účastnil jednání této pracovní skupiny.

Mravčík informoval, že navrhne výkonnému místopředsedovi RVKPP, aby napsal dopis ministru vnitra upozorňující na rizika zhoršení spolupráce a pozvání k účasti služby dopravní policie na jednání skupiny.

Informace po jednání: Výše zmíněný dopis byl odeslán.

¹ http://www.lidovky.cz/policie-se-snazi-usporit-na-pitvach-d6x-/ln_noviny.asp?c=A101105_000017_ln_noviny_sko&klic=239758&mes=101105_0

Úkoly

- NMS ve spolupráci s ÚZIS připraví analýzu chybějících záznamů v registrech, resp. porovnání jednotlivých případů drogových úmrtí extrahovaných ze speciálního a obecného registru (v termínu do konce března 2011).
- SSLST ve spolupráci s NMS zpracují podklady pro ÚZIS, který v současnosti návrh zákona o zdravotních službách připomínkuje v souvislosti s registry ve smyslu zavedení speciálního registru pitev na soudnělékařských odděleních jako jednoho ze zdravotních registrů (urychleně).
- SSLST zašle ÚZIS podněty na aktualizaci ročního výkazu pro pracoviště soudního lékařství (A055), neboť v současnosti probíhá proces aktualizace a změn formulářů pro výkazy ÚZIS (urychleně).
- NMS pozve nominovaného zástupce Ředitelství služby dopravní policie na další jednání skupiny (dle nominace a termínu jednání další skupiny).